

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษานี้คือ ผู้พิพากษาศาลอาญา ในที่นี้ หมายถึง ข้าราชการตุลาการที่ปฏิบัติหน้าที่พิจารณา พิพากษาคดีในศาลอาญาที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารศาล (อธิบดี รองอธิบดี เลขานุการศาล) ซึ่งได้แก่ตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา ผู้พิพากษาศาลอาญา ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอาญา ผู้พิพากษาประจำศาล และผู้ช่วยผู้พิพากษา จำนวน 153 คน (ข้อมูลจากบัญชีอาวุโสข้าราชการตุลาการศาลอาญาประจำปี 2549) โดยศึกษาทุกราย ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างแบบเจาะจง 77 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและบางส่วนปรับใช้จากแบบสอบถามของกรมสุขภาพจิต และแดเนียล เอ เฟลด์แมน แบ่งเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการสมรส

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ในการทำงาน (ใช้ตัวชี้วัดยึดหลักภาวะผู้นำที่มีความฉลาดทางอารมณ์ของ แดเนียล เอ เฟลด์แมน 2546 : 12) มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

- 1) การรู้จักตัวเอง
- 2) การครองสติ
- 3) การเข้าใจผู้อื่น
- 4) การรับรู้ที่แม่นยำ
- 5) การสื่อสารด้วยความยืดหยุ่น

6) การยอมรับหน้าที่ความรับผิดชอบ

7) การสร้างทางเลือก

8) การยอมรับวิสัยทัศน์

9) การมีความกล้าหาญ

10) การตั้งใจอย่างแน่วแน่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ต่อคู่สมรส ยึดกรอบแนวคิดของกรม

สุขภาพจิต มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

1) การควบคุมตนเอง

2) เห็นใจผู้อื่น

3) รับผิดชอบ

4) มีแรงจูงใจ

5) ตัดสินใจและแก้ปัญหา

6) มีความยืดหยุ่น

7) สัมพันธภาพ

8) ภูมิใจตนเอง

9) พอใจชีวิต

10) สุขสงบทางใจ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ต่อบุตร ยึดกรอบแนวคิดของกรม

สุขภาพจิต มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

1) แสดงออกอย่างเหมาะสม

2) เข้าใจยอมรับผู้อื่น

3) รู้จักรับผิดให้อภัย

4) รู้จุดเด่นจุดบกพร่อง

5) แก้ปัญหาได้เหมาะสม

6) มีความยืดหยุ่น

7) สัมพันธภาพ

8) เห็นคุณค่าในตัวเอง

9) มองโลกในแง่ดี

10) รู้จักผ่อนคลาย

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทสามีภรรยา มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านความไว้วางใจ
- 2) ด้านศาสนายึดเหนี่ยว
- 3) ด้านความผูกพันทางอารมณ์
- 4) ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- 5) ด้านบรรยากาศทางอารมณ์
- 6) ด้านความยืดหยุ่น
- 7) ด้านการเอาใจใส่
- 8) ด้านการยอมรับ-ให้เกียรติ
- 9) ด้านการแก้ไขข้อขัดแย้ง
- 10) ด้านการมีส่วนร่วมในครอบครัว

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทบิดามารดา มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

- 1) บทบาทด้านการเลี้ยงดูบุตร
- 2) บทบาทด้านการเป็นต้นแบบทางสังคม
- 3) บทบาทด้านการแก้ปัญหา
- 4) บทบาทด้านการหาเลี้ยงครอบครัว
- 5) บทบาทด้านการใช้เวลาว่าง
- 6) บทบาทการออม
- 7) บทบาทการเป็นผู้นำครอบครัว
- 8) บทบาทการทำงานบ้าน
- 9) บทบาทการส่งเสริมกิจกรรม
- 10) บทบาทการอบรมเลี้ยงดูบุตร

2.1 การตรวจสอบแบบวัดและการให้คะแนน

2.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความเชิงบวก	ใช้คำพูดตามแบบสอบถาม
จริงมากที่สุด	5 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วจริง	4 คะแนน
จริงเป็นบางครั้ง	3 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วไม่จริง	2 คะแนน
ไม่จริงเลย	1 คะแนน

ข้อความเชิงลบ	ใช้คำพูดตามแบบสอบถาม
จริงมากที่สุด	1 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วจริง	2 คะแนน
จริงเป็นบางครั้ง	3 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วไม่จริง	4 คะแนน
ไม่จริงเลย	5 คะแนน

หลังจากนั้นจะนำคะแนนของทุกข้อคำถามมาหาค่าเฉลี่ย และจัดแบ่งระดับ ดังนี้

1.00-1.80	ถือว่า		ระดับต่ำมาก
1.81-2.60	ถือว่า		ระดับต่ำ
2.61-3.40	ถือว่า		ระดับปานกลาง
3.41-4.20	ถือว่า		ระดับสูง
4.21-5.00	ถือว่า		ระดับสูงมาก

2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทสามีภรรยา บทบาทบิดามารดาสร้างขึ้นตามมาตรวัดแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความเชิงบวก	ใช้คำพูดตามแบบสอบถาม
จริงมากที่สุด	5 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วจริง	4 คะแนน
จริงเป็นบางครั้ง	3 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วไม่จริง	2 คะแนน
ไม่จริงเลย	1 คะแนน

ข้อความเชิงลบ	ใช้คำพูดตามแบบสอบถาม
จริงมากที่สุด	1 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วจริง	2 คะแนน
จริงเป็นบางครั้ง	3 คะแนน
ส่วนใหญ่แล้วไม่จริง	4 คะแนน
ไม่จริงเลย	5 คะแนน

หลังจากนั้นจะนำคะแนนของทุกข้อคำถามมาหาค่าเฉลี่ย และจัดแบ่งระดับดังนี้

1.00-1.80	ถือว่า		ระดับต่ำมาก
1.81-2.60	ถือว่า		ระดับต่ำ
2.61-3.40	ถือว่า		ระดับปานกลาง
3.41-4.20	ถือว่า		ระดับสูง
4.21-5.00	ถือว่า		ระดับสูงมาก

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

2.2.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ทำการหาความเที่ยงตรงโดยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยในการนี้ได้มีผู้ให้ข้อสังเกตต่อข้อคำถามบางข้อซึ่งผู้วิจัยได้มีการปรับแก้ไขเพื่อให้ข้อคำถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ทางด้านจิตวิทยาและครอบครัว ด้านสถิติ ด้านการวิจัย และด้านการตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และส่งไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขอีกครั้ง ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

2.2.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับประชากรในกลุ่มผู้ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งมีลักษณะเดียวกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากร หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมด

ที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) และคำนวณหาค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งฉบับ ดังนี้

1) การตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Item Test Analysis) ของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้สูตร Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ดังนี้

(1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.820

(2) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทในครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.809

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาทำหนังสือถึงอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้ศึกษานำหนังสือดังกล่าวไปยื่นกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาโดยผ่านเลขานุการศาลอาญา ช่วยแจกให้กับผู้พิพากษา จำนวน 153 ชุด

3.3 ต่อมาประมาณ 2 สัปดาห์ได้ไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามในครั้งแรกได้กลับคืนมาเพียง 60 ชุด ผู้ศึกษาจึงได้นำมาตรวจสอบ ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนเป็นโสด และดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์เพียง 40 ชุด จึงขอบัญชีอาวุโสข้าราชการตุลาการศาลอาญามาตรวจสอบ ปรากฏว่ามีผู้ช่วยผู้พิพากษา 31 คน ผู้บริหารศาล 5 คน จึงตัดประชากรที่เป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาและผู้บริหารออกคงเหลือ 117 คน และทราบว่าในจำนวนนี้เป็นโสด 24 คน จึงหักจำนวนดังกล่าวออก คงเหลือ 93 คน จากนั้นทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างซ้ำอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาจากรหัสของแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้แล้วเพื่อไม่ให้ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างเดิมที่ได้ตอบแบบสอบถามคืนมาแล้วในครั้งแรก ซึ่งในการเก็บข้อมูลซ้ำครั้งที่ 1 ทำให้ได้แบบสอบถามเพิ่มอีก จำนวน 21 ชุด หลังจากนั้นได้ทำการเก็บข้อมูลซ้ำเป็นครั้งที่ 2 และได้แบบสอบถามเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 16 ชุด จึงได้จำนวนแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 77 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.7 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้จำนวน 77 ชุด ก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 แจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

4.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ และของคะแนนบทบาทในครอบครัวของผู้พิพากษา

4.3 วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับบทบาทในครอบครัวของผู้พิพากษา และทำการทดสอบสมมติฐานโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)